

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja a poštino vred in v Mariboru a pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl., za pol leta 1 gl. 40 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Določniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Slovenske paralelke na c. kr. gimnazijah.

V odseku drž. zbora, ki pretresuje drž. proračun, t. j. v budgetnem je bila v petek, dne 22. maja za slov. ljudstvo znamenita seja. „Slovenca“ piše se o njej tako-le: V današnji seji so bile na vrsti srednje šole. Poslanec Šuklje je pri tej priliki poprijel besedo in najprej razpravljal strokovno vravnavo srednjih šol in omenjal preobilnih reči, ki se jih morajo učiti učenci. Za otroke je preveč 29 do 33 ur na teden v šolo hoditi in se potem še doma toliko učiti, da imajo skoraj 8 ur na dan z glavo opraviti. Tudi to je napačno, da je za vsak nauk nastavljen lasten učitelj, ki preveč zahteva od otrok, ter ne pomisli, da tovariši njegovi gledé drugih predmetov ravno tako delajo. Vsled tega se otrokom preveč naklada, kar je uzrok, da se vsega uče površno. Tudi slovnice je preveč in pismenih nalog, katere naj bi se ohranile samo v spodnji gimnaziji.

Prestopivši na narodno potje povdarjal je, da ga pri tem ne vodi sovrašтво do kakega ljudstva, ampak le skrb za večje duševno izobraženje. Vsako leto so slovenski poslanci v tem oziru povdarjali svoje potrebe in zahteve, nekaj se je zgodilo, ali mnogo mnogo se še pogreša, zlasti na Primorskem. Nemci imajo v Pulji svoj nemški gimnazij. Italijani svojega v Kopru, slovanski prebivalci pa nimajo nobenega. Več kakor 100 učencev isterskih obiskuje srednje šole v Reki; prav bi bilo, da bi se izobraževali doma, zato priporoča vladi, da naj ustanovi hrvatsko spodnjo gimnazijo v Pazinu.

Gledé na c. kr. gimnazijo v Mariboru omenja, da dobro napredujejo slovenske paralelke, in priporoča vladi, 1. da naj enake paralelke dosledno napravi tudi v Celji, kjer je središče slovenskega naroda na Štajerskem in kjer morajo zaradi neznanja nemškega jezika učenci obiskovati pripravljavni kurz; 2. da naj te paralelke polagoma vravna po vzgledu slovenskih razredov na Kranjskem.

Tudi za Gorico so potrebne slovenske

paralelke, ki jih je minister lani že obljubil, v Ljubljani pa naj skrbi za novo gimnazijsko poslopje, ker je spodnja gimnazija v tako slabih prostorih, da enakih menda ni nikjer. Konečno je omenjal, da število učencev po zagotovitvi poročevalca v Ljubljani vedno narašča, da-si se je tam napravila nova spodnja gimnazija, in da zaradi tega vlada zoper ponovitev Kranjske gimnazije ne more več imeti pomislekov, na katere se je dozda sklicevala.

Poslanca Derschatta in Heilsberg sta nasprotovala zahtevi, da naj se v Celji osnujejo slovenske paralelke, češ, da potrebi slovenskih prebivalcev na Štajerskem zadostuje vravnavna gimnazije v Mariboru, da torej ne gre slovenskih paralelke napravljati še v Celji. Nemška gospoda se je malo sprijaznila s slovenskimi paralelkami v Mariboru, pa se bo morala udati tudi gledé Celja, kjer so, če ne bolj, vsaj toliko opravičene kakor v Mariboru.

Odgovor ministrov na te zahteve je bil, jako suhoparen. Priznaval je, da slovenske paralelke v Mariboru dobro napredujejo, ali dotična skušnja trpi še le dve leti, zato se ne more še nič gotovega reči. Tudi ne gre tamošnjih razmer primerjati s Kranjsko in zahtevati enako vravnavo, kakor na Kranjskem: če se poskušnja obnese, bo treba pri sedanjí osnovi ostati, in je ne spreminjati po Kranjskem zgledu.

V tej izjavi je zapopaden tudi odgovor zastran gimnazije v Celji. Še večje težave so v Gorici, kjer se je treba ozirati tudi na italijanske učence; vlada te težave temeljito preiskuje in bo storila, kar bo mogoče. Da toliko isterskih učencev obiskuje hrvatske srednje šole v Reki, minister dozda ni vedel, a bode o tej reči pozvedal in reč prevdarjal.

Te besede ministrove kažejo, da smo gledé naših srednjih šol ravno tam, kjer smo bili lani, in da bode treba še velikih naporov, predno slovenski in hrvatski prebivalci dobé take srednje šole, po katerih jim bode zagotovljeno izobraženje v svojem materinem jeziku.